

ĐỨC TÌNH VÀ ĐỨC HẠNH

NÀNG KIỀU

Ngày xuân nói đến nàng KIỀU, nói hợp cảnh, hợp tình, đọc tám
giòng dưới đây ta sẽ thấy bao nhiêu vẻ xuân tình, làm tâm hồn ta
cũng thấy trẻ trung.

Vân xem trang trong khác vội ,	Kiều càng sắc sảo mặn mà ,
Khuôn trăng đầy đặn nét ngài nở	So bề tài sắc lại là phần
nang.	hơn.
Hoa cười ngọc thuyêt đoan trang,	Làn thu thủy nét xuân sơn,
Mây thua nước tóc, tuyết nhường	Hoa ghen thua thắm liễu hơn
màu da.	kem xanh.

Vẻ đẹp của hai ả còn trẻ còn đẹp hơn cả mùa xuân, nói đến đức
tình, đức hạnh thì những ai đã đọc truyện Kiều cũng phải khâm phục
nàng Kiều khác hẳn người thường.

Thiếu thời nàng mới học đàn mà đã tự lập khúc đàn "Bạc - mệnh
thiên" ai nghe cũng phải nể lòng thương tuổi trẻ thơ. Đến ngày
tuổi vui, tuổi đầy hứa hẹn mà nàng đã đa cảm, đa sầu; thấy mà ĐAM
TIÊN không hương khói mà sầu bi thương người bạc mệnh, gặp chàng Kim
biết tiếng từ lâu, đã cảm tình. Hai cảnh trái ngược, một gái bạc
mệnh và một trai phong nhã làm cho nàng mong mỏi, biết rằng phận
mình mai sau thế nào mà khóc nước mắt.

Còn gì sung sướng bằng được chàng Kim tìm nơi trọ học gần nhà
nàng để có dịp ai - ăn. Trong truyện vui nàng cũng nghĩ số phận sau
này mà đã gây những khúc buồn.

! khiến người ngồi đó càng ngơ ngẩn sầu.

Cả hai cùng tận sự gần bó thể nguyên -
đá vàng. Thế mà gặp gia biến oan ức
Kẻ Quan Lai ăn tiền.

'Bên tình bên hiếu bên nào nặng hơn?
Nặng phải dặt chữ hiếu trên chữ tình,

'Bản mình chuộc tội cho cha.'

'Bỏ lời thề hai mệnh sơn,

'Lan con trước phải đền ơn sinh thành!

Gặp phải họ Mã con buôn lâu xanh:

'Cầm dao nàng đã toan bài guyền sinh'

'Khóa phòng xuân để đợi ngày đào non.

Tú bà ra tay ác quái nàng phải ngậm -
đắng nuốt cay:

'Tiếc thay trọng giá trắng ngần,

'Đến phong trần cung phong trần như ai

Còn gì may bằng một hôn chàng Thúc đến
tìm nàng vì danh tiếng Kiều - nương.

'Sớm đào tới muộn lăm la,

'Trước còn trắng gió sau ra đá vàng.'

Thế mà nàng cũng nghĩ xa xôi, một mực yêu cầu chàng Thúc thu
xếp việc nhà cho êm đẹp, mà cũng không sống với Hoạn - Thư, đầy mưu
kế, bắt làm hoa nô, nàng cũng cam lòng chịu cực cảnh tối tăm, nhưng
vẫn thâm yêu con người hao - hoa.

Nàng lại bị gian nan gặp tay họ Bạc,

'Nào ngờ cũng to bọn già,

'Bạc - bà học với Tú - bà đồng môn.'

' Tiếc thay nước đã đánh phen , '
' Mà cho bùn lại vẩn lên mấy lần . '

Bỗng có khách Biên-Định , Từ-Hải nghe tiếng Kiều-Nương tài-sắc,
chuộc lấy nàng :

' Vinh hoa bỏ lúc phong trần , '
' Chữ tình ngày lại thêm xuân một ngày . '

Gặp thời : Từ - Hải ...

' Nghênh ngang một cõi biên thù , '
Nàng đã có lòng nhờ Từ - Hải , trả ân , trả oán những kẻ nàng đã
gặp trong thời gian - lao , nhưng với Hoan-Thụ nàng vẫn độ-lượng,
' Làn ra thì cũng ra người nhỏ nhen . '

Đối với nước nàng lấy chữ trung làm quý , mong sự an-lành cho
tòan dân , mà khuyên Từ-Hải dẹp Bình-Đạo theo Triều - Định.

' Ngõ là phu quý phu vinh , '
' Ai ngờ một phút tan tành thịt xương . '

Từ - Hải bị họ Hồ lừa gạt , uất hận mà chết . Tống-Đốc Hồ -Tôn
Hiền biết Kiều - Nương là người tài tình ép làm lẽ , nhưng :

' Nghĩ mình phương diện Quốc - Gia , '
không tiện , phải :
' Ép tình mới gán cho người thổ quan , '

Nàng nghĩ :

' Giết chồng mà lại lấy chồng , '
' Mắt nào mà lại đứng trong cõi đời ? '

Nàng quyết tâm đâm đầu xuống sông Tiên - Dương .
May được Giác Duyên cứu bớt , đưa thu cho Vương - Quan rước về-
quan nha , cùng cả nhà mở tiệc ăn mừng ,

Nàng Vẩn lên tiếng :

' Còn duyên , may lại còn người , '
' Còn vầng trăng bạc còn lời nguyên xưa , '
' Quả mai ba bay dương vừa , '
' Đào non sớm liễu se tơ kịp thì . '

Kiều Nương gạt đi :

' Việc muôn năm cũ kể chi bây giờ , '

Cả nhà tán thành cuộc chấp mối tơ duyên cũ cho trọn nghĩa xưa

' Ai ngờ lại hợp một nhà , '
' Lọ là chân gói mới ra sắt cầm . '

Không chối được , Kiều Nương phải chấp thuận nhưng trong lòng -
sầu tủi .

' Nhặng từ sen ngó đào tơ , '
' Mười lăm năm , mới bây giờ là đây . '

' Vui là vui gương kéo má . '

Thời xưa không thiếu gì người đàn bà tiết liệt , các bậc ấy sa-
quí quá , người ta chỉ biết kính , không làm cho ai mến yêu mình cả.
Ở đời không thiếu gì kẻ trăng hoa , nhưng các hạng ấy quá thấp
hèn , bị đời khinh bỉ , không làm cho người ta quý chuộng .

Kiều Nương có đức tính thuần túy , tự nhiên , mà lại có cả tính
Phong-Tĩnh , khiến khách Hào-Hoa mến yey , có đức tính cao cả Hiếu
Trung Tiết Nghĩa , khiến cho Khách Phong Lưu kính phục .

Vì cảnh ngộ mà nàng phải nằng kiếp đào hoa , nhưng tâm lý vẫn
tiết nghĩa , gặp bùn lầy mà vẫn đứng được thanh cao , gặp gian nan mà h
không hề đắm đuối , Kiều Nương thật đã có cả các đức tính với Đức-
Hạnh . Ai đọc truyện Kiều cũng phải mến , phải thương , phải kính phải
trọng .